

FINNA-PALVELUN VUOSIRAPORTTI 2023

FINNA-PALVELUN VUOSIRAPORTTI 2023	1
TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN JA AIKATAULU	2
KUSTANNUKSET JA RESURSSIT	2
OHJAUKSEN JA ORGANISOINNIN ONNISTUMINEN	3
RISKIEN TOTEUTUMINEN.....	3
KEHITYKSEN ERI OSA-ALUEIDEN ONNISTUMINEN	4
1. Ydinpalvelun kehittäminen.....	4
2. Paras käyttökokemus	9
3. Edistämme tiedonsaantia ja elinikäistä oppimista	12
4. Yhdessä saavutamme enemmän	13
5. Julkisuuskuva ja markkinointi	14
FINNAN TUNNUSLUVUT	16

15.2.2024

Tavoitteiden toteutuminen ja aikataulu

Finna 10-vuotisjuhlavuotta leimasi palvelun käytön kasvu. Kaikkien Finna-sivustojen käyntimäärät kohosivat vuoden 2023 aikana yli 59 miljoonaan, mikä on 15 prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna. Myös valtakunnallista, 453 organisaation aineistot yhteen kokoavaa Finna.fi:tä käytettiin enemmän kuin koskaan aikaisemmin.

Juhlavuonna panostettiin palvelun tunnettuuden lisäämiseen markkinointikampanjoin. Palvelun tulevia kehityslinjoja kirkastettiin visiotyöllä yhdessä Finna-konsortion ohjausryhmän ja asiakasorganisaatioiden kanssa. Keskeistä oli myös yhä kasvaviin käyttömääriin varautuminen kapasiteettia kasvattamalla ja toimintavarmuutta edelleen parantamalla. Käyttömäärien merkittävään lisäykseen vaikuttaa pääkaupunkiseudun Helmet-kirjastojen siirtyminen Finnan tarjoamalle alustalle.

Valtaosa Finnan toiminnasta liittyy ydinpalvelun tuottamiseen yli 450 asiakasorganisaatiolle. Ydinpalvelua myös kehitetään jatkuvasti. Keskeisiä osa-alueita olivat 2023:

- Ohjelmistojen ylläpidon ja hallinnan kehittäminen sekä ohjelmistokoodin parantaminen
- Taustajärjestelmien integroinnit
- Käytettävyyden ja saavutettavuuden parannukset
- Hallintaliittymän ylläpito ja tuki
- Asiakaspalvelun, sisältöyhteistyön ja viestinnän kehittäminen
- Toiminnan ja kehitysprosessien parantaminen

Kustannukset ja resurssit

Finnan ylläpitoa ja kehitystä arkistojen, kirjastojen ja museoiden tarpeisiin jatkettiin opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) myönnöin ja erillishankkeiden resurssein. OKM:n hallinnonalan ulkopuolisten asiakasorganisaatioiden palvelua tuotettiin maksullisen palvelun tuloilla.

Kun ydinpalvelu ja asiakasmäärät ovat suuria, on tärkeää hakea rahoitusta erillishankkeisiin, jotka tukevat visioituja tavoitteita. Hankevalmisteluun ja potentiaalisten hankeaiheiden tunnistamiseen panostettiin vuonna 2023. Positiivinen tulos saatiin osallistumisesta FIN-CLARIAH-tutkimusinfrastruktuuriin laajan hankehakemukseen, jonka saaman rahoituksen turvin Finnassa päästään kehittämään rajapintoja dataintensiivisten ihmistieteiden tarpeisiin 2024–2025.

15.2.2024

Ohjauksen ja organisoinnin onnistuminen

Finna-konsortion ohjausryhmässä ovat edustettuina kaikki Finnan asiakassektorit ja olennaisia intressiryhmiä. Ryhmän työ painottuu strategisen tason ohjaukseen. Vuonna 2023 keskeinen tehtävä oli Finnan vision päivittäminen kaudelle 2025–2028. Visiotyössä päätettiin, että Finnassa panostetaan erityisesti erinomaiseen käyttökokemukseen, älykkääseen tiedonhakuun ja aineistojen hyödyntämiseen datana. Finnan perustehtäväksi määritettiin kulttuurin, tieteen ja oppimisen sisältöjen tarjoaminen kaikkien käyttöön. Tulevan kauden visio sai otsikon: *Yhdessä uudistuen, kestävästi yhteiskunnassa.*

Finna-palveluyksikön koordinaatioryhmään kuuluivat 2023 esihenkilö, kehittämisspäällikkö, johtavat käytettävyyssuunnittelija, palvelusuunnittelija, viestinnän asiantuntija ja palvelupisteen vastuuhenkilö. Ryhmän ja koko yksikön kannalta olennaista oli 2023 toimintatapojen ja työn organisoinnin uudistaminen edellisvuonna saadun ketteryysvalmennuksen pohjalta. Koordinaatioryhmän tehtäväksi tuli Finnan tuotehallinta yhdessä asiakassektorivastaavien ja kehittämisen avainhenkilöiden kanssa.

Yksikössä siirryttiin 8–12 välein toistuviin Planning Interval (PI) -suunnitteluihin, joissa luodaan yhteistä tilannekuvaa ja asetetaan tavoitteita. PI-suunnitteluiden pohjalta varsin itsenäisesti toimivat tiimit määrittävät kahden viikon sprinttien tehtävänsä ja kokoontuvat päivittäin lyhyisiin standupeihin. Toimintamalliin kuuluvat review- ja retrospektiivikäytännöt, joiden avulla tarkastellaan aikaansaannoksia, reflektoidaan ja opitaan yhdessä. Koko yksikössä otettiin myös käyttöön toimintamallia tukevat työkalut.

Riskien toteutuminen

Vuoden 2023 riskeiksi oli tunnistettu:

- Kyberhyökkäykset
- Finnaan tulee sopimatonta materiaalia
- Ongelmatilanne Finnaan liitetyssä järjestelmässä
- Osaajapula

Riskit eivät 2023 toteutuneet merkittävällä tavalla. Kyberturvallisuuteen liittyviä riskejä hallittiin Finnassa ja koko Kansalliskirjastossa kehittämällä teknisten toimien lisäksi toimintamalleja ja toiminnan resilienssia. Varautumiseen panostettiin edellisvuosien tapaan yhteistyössä CSC:n kanssa. Sopimattoman, loukkaavan tai lainvastaisen materiaalin riskiin liittyen kasvatettiin jo edellisvuonna Finnan ylläpidon roolia käyttäjäkommenttien moderoinnissa. Vuonna 2023 lähdettiin muodostamaan Finnaan osallistuville organisaatioille yhteisiä periaatteita moderointiin kunkin vastuulla olevaa työtä helpottamaan.

15.2.2024

Vaikka Finnan toimintavarmuus oli 2023 erinomainen ja palvelu oli vakaa, Finnaan liitetyissä järjestelmissä on aika ajoin ongelmatilanteita. Ongelmien ja virhetilanteiden hallitsemiseksi Finnassa kehitettiin 2023 yhteistyötä ja hallintaliittymän tarjoamia mahdollisuuksia viestiä poikkeustilanteista käyttäjille. Osaajapulalla ei 2023 ollut vaikutusta Finnan rekrytointeihin, sillä aiemman IT-junioriohjelman ansiosta Finnassa jo työskennelleitä osaajia oli saatavilla uusiin projekteihin ja sijaistuksiin. Vakituksessa henkilökunnassa ei ollut vaihtuvuutta.

Kehityksen eri osa-alueiden onnistuminen

Finna-sivustojen yhteenlasketut käyntimäärät kohosivat 59,3 miljoonaan vuosittaiseen käyntiin, ja valtakunnallisen Finna.fin käyttö kasvoi liki 4,9 miljoonaan käyntiin. Merkittävää on, että laajan käyttäjäkyselyn perusteella Finnan käyttäjien tyytyväisyys palveluun parantui samalla edelleen.

Kehityksen painopistealueita olivat hakutoiminnot, joissa toteutettiin tieteellisten e-aineistojen löydettävyydelle olennaisia yhdistetyn hakutuloksen, hakuvälilehtien ja tarkennetun haun parannuksia. Tarkennettua hakua kehitettiin myös tekemällä verkossa saatavilla olevien aineistojen mediatyyppejä löydettäviksi. Hakurajaimissa uudistettiin käyttöoikeuden perusteella rajaamista.

Ominaisuuskehityksessä panostettiin myös mobiilikäytettävyyteen ja saavutettavuuteen. Helmet-kirjastojen mukaantuloa valmisteltaessa tunnistettiin kehityskohteita, joiden ratkominen ja toteuttaminen hyödyttivät muitakin kirjastoja.

Merkittävää edistystä saavutettiin ontologiarikastuksissa, paikkatietoihin liittyvässä kehityksessä ja toimijatuen laajentamisessa. Aineistojen ammattimaista kuratointia parantamaan kehitettiin aineistopakettityökalua, jonka ensimmäinen versio on tarkoitettu oppisen aineistopakettien koostamiseen. Museoiden hierarkkisille aineistoille toteutettiin tuki, jonka ansiosta museoiden aineistojen kokoelmarakenteen näyttäminen on jatkossa Finnassa mahdollista. Vuoden aikana kehitettiin myös arkistoja ja kirjastoja hyödyttäviä tilaustoimintoja lukusaliin.

1. Ydinpalvelun kehittäminen

Yhä kasvaviin Finnan käyttömääriin varautuminen oli yksi ydinpalvelun kehitystä 2023 leimaava piirre. Uusi Helmet.finna.fi-sivusto julkaistiin koekäyttöön vuoden 2023 lopussa, ja pelkästään Finnan alustalle Helmet-verkkokirjasto siirtyy 2024, jolloin on luvassa iso vuosittainen lisäys käyttölukuihin. Odotettuun kasvuun vaikuttaa myös se, että uudet arkistot ja museot liittyvät edelleen mukaan Finnaan.

Finnan kehittämisen painopiste on siirtynyt ydinpalveluun, kun mukana olevia organisaatioita on paljon ja palvelu on laajentunut. Ydinpalvelun kannalta merkittäviä ovat integroinnit. Lähivuosina arkistoille ja museoille on toteutettu ja toteutetaan runsaasti taustajärjestelmävaihdoksia. Valtaosa 2023 Finnassa tuotantoon viedystä 14 järjestelmävaihdoksesta koski museoita. Kirjastojen osalta aloitettiin työ uuden Quria-

15.2.2024

järjestelmän integroimiseksi Finnaan. Myös kehittyvän kuvailun tukeminen vaikuttaa ydinpalveluun.

Peruspalvelun tarjoamista jatkettiin 2023 edellisten vuosien tapaan. Alustapalvelu ja keskitetty tuki ovat Finnaan osallistuville organisaatioille tärkeitä. Finnassa tähdätään siihen, että organisaatioiden Finna-hakupalveluiden ylläpito olisi helppoa, organisaatioiden aineistot löytyisivät helposti, saisivat laajaa näkyvyyttä ja niiden käyttö olisi sujuvaa. Palvelu pyrkii olemaan myös mahdollisimman luotettava ja turvallinen. Finnassa kuunnellaan ja selvitetään organisaatioiden ja käyttäjien tarpeita ja toiveita. Näitä asioita viedään huomioon otavaksi palvelun kehittämiseen. Myös Finnan jatkokäytön palvelut ovat entistä tärkeämpi osa palvelukokonaisuutta.

Seuraavassa esitellään tarkemmin vuoden 2023 ydinpalvelun kehittämistä eri osa-alueilla.

Asiakasyhteistyö, -koulutukset ja -viestintä:

Erilaiset tapahtumat, webinaarit, työpajat ja koulutukset olivat keskeinen asiakasyhteistyön muoto. Näitä järjestettiin vuoden 2023 aikana yli 20 ja niihin ilmoittautui 1200 osallistujaa. Asiakasorganisaatioiden näkemyksiä Finnan vision päivittämiseen kerättiin kyselyllä ja teemaa käsiteltiin asiakassektoreiden Finna-tapaamisissa.

Moodle-oppimisalustalle koottujen tallenteiden avulla hyödyllisiin tilaisuuksiin ja koulutussisältöihin voi tutustua ajasta ja paikasta riippumatta. Alustalta löytyy myös videoita ohjeita, kuten 2023 koostettu Näin tarkastat testiaineistosi -tietoisku. Finnan asiakaswikin mittavan Ohjeet -osion ajantasaisuus on ensiarvoisen tärkeää asiakaspalvelulle. Vuonna 2023 kiinnitettiin systemaattista huomiota uusien ohjeiden laatimiseen ominaisuuskehityksen yhteydessä ja panostettiin olemassa olevien ohjeiden päivityksiin.

Asiakasorganisaatioille suunnatussa viestinnässä painotettiin ymmärrettävyyttä, oikea-aikaisuutta ja tehokkuutta, jotta esimerkiksi Finna uudet ominaisuudet ja palvelumuodot osattaisiin hyödyntää helposti ja matalalla kynnyksellä. Asiakasviestinnän tavoitteena oli myös sitouttaa asiakasorganisaatioita Finnan päivitettyyn visioon ja palvelukokonaisuuden yhteiseen rakentamiseen. Vuoden aikana asiakasorganisaatioille viestittiin lähes 100 kertaa Finnan postituslistan kautta, jonka lisäksi asiakasviestintää tehtiin sosiaalisen median kanavista etenkin LinkedInissä ja X:ssä.

Ohjelmistojen ylläpidon ja hallinnan kehittäminen sekä yhteistyö avoimen lähdekoodin kehittäjäyhteisön kanssa

Vuoden 2023 aikana Finnan toimintavarmuutta ja energiatehokkuutta parannettiin lukuisilla toimenpiteillä, kuten kapasiteetin kasvattamisella, ohjelmistopäivityksillä ja tehostamalla ohjelmistojen mekanismeja. Toimintavarmuuden parantamisella ja kapasiteetin lisäyksellä varauduttiin siihen, että Finnan käyttäjämäärät tulevat

15.2.2024

lähivuosina kasvamaan. Kapasiteetin lisäyksessä pyrittiin huomioimaan myös mahdollista kokotekstihakua.

Finnan edustapalvelinten määrää lisättiin 2023 kolmesta kuuteen ja siirryttiin uudempaan PHP-versioon ja Solr-indeksiin. Istuntojen käsittelyn ja tietokantayhteyden mekanismeja tehostettiin. Kehitystarpeita työstettiin 2023 yhä tiivistyvässä yhteistyössä VuFind-ohjelmiston yläjuoksun kanssa. Tähän vaikuttivat osaltaan Helmet-kirjastojen käyttöönoton ja hankkeiden, kuten Saamelaiskielten tuki digitaalisissa palveluissa, toteuttamisen yhteydessä havaitut haasteet. Myös käyttöliittymäkoodausta uudistettiin.

Vuoden aikana korjattiin noin 160 ohjelmistovirhettä ja tehtiin ennätysellinen määrä refaktorointeja. Iso osa ohjelmistovirheistä liittyi käyttöliittymien esityskerroksen virheisiin ja taustajärjestelmien integrointeihin.

Hallintaliittymän ja Finna-käyttöliittymien hallinnan kehittäminen

Finnan hallintaliittymän turvallisuuden parantamiseksi luotiin 2023 mm. valmius kaksivaiheiselle tunnistautumiselle. Finna-näkymien poikkeusviestien hallintaa parannettiin ja mahdollistettiin viestien ajastus hallintaliittymästä. Finna-organisaatioille luotiin mahdollisuus päästä tarkastelemaan hallintaliittymässä kaikille saatavina olevia tilastoja, vaikka organisaatiolla ei ole omaa näkymää. Lisäksi hakujen tilastoihin lisättiin tieto, mihin indeksiin haut ovat kohdistuneet.

Hallintaliittymän lokalisointiin ja kielten tukeen tehtiin korjauksia ja refaktorointia, samalla kun mahdollistettiin pohjoissaamen kielen aktivointi Finna-näkymään hallintaliittymästä. Pienimuotoista hallintaliittymän kehitystä tehtiin mm. parantamalla käyttäjäkommenttien moderointiin liittyviä ominaisuuksia.

Käyttöliittymien vakiintuneiden toiminnollisuuksien kehittäminen ja käytettävyyden parantaminen

Tässä kappaleessa kuvataan yleistä käytettävyyttä parantaneita toimenpiteitä, jotka kuuluvat perustehtävän mukaiseen kehittämiseen. Yleisen käytettävyyden parantaminen tukee myös vision mukaista saumatonta käyttökokemusta.

Parannukset saavutettavuuteen ja mobiilikäytettävyyteen

Saavutettavuuden parantaminen on Finnan jatkuvaa toimintaa, joka kuuluu kaikkeen kehittämiseen. Jatkuvan ominaisuuskehitykseen liittyvien saavutettavuustestausten lisäksi 2023 erityisesti yleiset kirjastot alkoivat toteuttaa omien näkymiensä saavutettavuusauditointeja, joissa tehdyt havainnot loivat tarpeita korjata alustapalvelun ominaisuuksia. Saavutettavuuteen ja mobiilikäyttöön liittyviä parannuksia tehtiin mm. kieli- sekä omatilivalikkoon. Myös mobiilikäytön huomiointi oli osa kaikkea kehittämistä. Vuonna 2023 Finnaa pyrittiin kehittämään muistuttamaan toiminnaltaan yhä enemmän natiivia kännykkäsovellusta. Tähän liittyi

15.2.2024

valmisteltu ominaisuus, joka sallii käyttäjän pysymisen kirjautuneena. Myös mm. karusellityylejä parannettiin mobiilikäytössä.

Perusparannuksia liittyen haun käyttökokemukseen

Vuonna 2023 otettiin käyttöön Käyttöoikeus-hakurajain, korvasi vanhan Sallitut käyttötavat -rajaimen. Uusi rajain hyödyntää paremmin Rights Statements - käyttöoikeusmerkintöjä ja mahdollistaa hakujen kohdistamisen tarkemmin tiettyllä käyttöoikeudella merkittyyn aineistoon. Tarkennetun haun puolelle luotiin uusi, digitaalisten objektien tiedostomuototietoon pohjautuva rajain, joka helpottaa mm. 3D-aineistojen löytämistä.

Erityisfokuksessa 2023 olivat musiikkiaineistojen hakijat. Vuoden aikana syvennettiin Finnan ymmärrystä musiikin hakijoiden tarpeista, ja Kirjastoverkkopäivien teematyöpajassa ideoitiin yhdessä kirjastojen edustajien kanssa, kuinka tarpeisiin voitaisiin vastata. Toteutusvaihetta jatketaan 2024.

Äänikirjojen löytämistä parannettiin luomalla niille oma aineistotyyppi. Jotta voitaisiin paremmin erottaa Saavutettavuuskirjasto Celian Daisy-äänikirjat, luotiin niillekin oma aineistotyyppi ja ikoni. Hakujen yleistä kokemusta parannettiin laajahkolla teknisellä parannuksella, kun hakujen käsittelyyn tehtiin muutos, joka helpottaa haun säilymistä siirryttäessä tietuesivun ja haun tai haun eri välilehtien välillä. Tällöin oikea hakukohde säilyy myös tieteellisten kirjastojen yhdistetyn hakutuloksen eli ns. blenderin kanssa. Toisaalta myös eri välilehdissä tehdyt haut eivät enää sekoita toisiaan. Myös hakulaatikon sivupohjaa selkeytettiin, lisättiin mahdollisuus käyttää haun kanssa virtuaalista näppäimistöä ja parannettiin erikoismerkkien käsittelyä hakulausekkeessa.

Organisaatioiden toimipiste -sivu

Vuoden 2023 aikana Finna-käyttöliittymien organisaatioista, niiden palvelupisteistä ja aukioloajoista tietoa tarjoavaa sivua uudistettiin voimakkaasti. Käyttäjälle on entistä selkeämpää, että tiedot ovat peräisin kirjastojen yhteisestä Kirkannasta tai Museoliiton museorekisteristä. Aukioloaika-upoke uudistettiin saavutettavammaksi. Organisaation toimipisteiden hakua parannettiin ja mahdollistettiin kirjastojen toimipisteiden haku Kirkantaan syötettyjen palveluiden perusteella: käyttäjä voi hakea haluamaansa palvelua ja tarkistaa, mitkä kirjastot palvelua tarjoavat. Tuloslistan voi järjestää perustuen etäisyyteen hakijan sijainnista. Organisaatioinfoon voidaan myös hakea esteettömyystiedot. Organisaation yhteystietojen ja linkkien näyttämistä parannettiin, mutta toisaalta luotiin organisaatiolle myös mahdollisuus halutessaan piilottaa kaikki linkit.

Muita käytettävyysparannuksia

Finnan käyttämien ikonien esittämiskerros uudistettiin 2023 käyttöliittymässä kokonaan. Ikonivalikoimaan lisättiin mm. aineistopaketti- ja arkistoikonit. Myös Finnan karusellityylit uudistettiin täysin. Organisaatioiden tapahtumien esittämiseen

15.2.2024

tarkoitettua upokekomponenttia kehitettiin, ja aineistojen suosikkilistojen kuvauksissa ja muistiinpanoissa olevien linkkien toimintaa parannettiin. Virhetilanteiden viestejä kehitettiin ja selkiytettiin Palaute- ja Ota yhteyttä -lomakkeiden tekstejä Finna-käyttöliittymissä.

Käyttäjätyytyväisyys

Finna-hakupalveluissa joka toinen vuosi toteutettavaan käyttäjäkyselyyn saatiin yli 36 000 vastausta. Kyselyn perusteella käyttäjien tyytyväisyys oli edelleen kasvanut. Suosittelemisindeksi NPS oli 61 eli erittäin hyvä. Kyselyn yhteydessä selvitettiin myös käyttäjien näkemyksiä siitä, miten Finnan vastuullisuustyön teemoja, kuten aineistojen eettistä käyttöä, palvelun negatiivisten ympäristövaikutusten vähentämistä, esteettömyyttä ja monikielisyyttä, tulisi kehittää. Käyttäjiltä saatuja ehdotuksia edistetään osana Finnan kehittämistä.

Parannuksia taustajärjestelmien integrointeihin

Helmet-kirjastojen käyttämään Sierra-kirjastojärjestelmään liittyviä kehitystehtäviä tehtiin 2023 painotetusti Helmet-kirjastojen käyttöönoton vuoksi. Toteutettiin mm. tuki Sierra-kirjastojärjestelmän verkkomaksamistoiminnoille. Verkkomaksamiseen liittyvät tehtävät olivat muutenkin laaja kokonaisuus. Eri kirjastojärjestelmien verkkomaksuihin liittyviin toimintoihin ja Paytrail-verkkomaksamiseen tehtiin lukuisia parannuksia. Ns. monikauppiastuki ja maksujen kohdistaminen helpottavat saatujen maksujen jakamista. Finna voi nyt myös lähettää kuitin käyttäjälle sähköpostilla verkkomaksutapahtumasta tai kuitin voi ladata Finnasta.

Kirjastoaineistojen saatavuus- ja varaustietoihin toteutettiin monia parannuksia. Tilattujen niteiden määrä näkyy nyt saatavuustiedoissa, Finnaan lisättiin tuki varauksen avoimelle voimassaoloajalle ja käyttäjä voi järjestää varauksensa esim. aika- tai nimikejärjestykseen. Lisäksi tehtiin järjestelmäkohtaista kehittämistä.

Kirjavälitykseltä saataville kirjojen kansikuville ja esittelyteksteille lisättiin tuki Finnaan myös organisaatioille, joilla on oma sopimus Kirjavälityksen kanssa. Muiden organisaatioiden on totuttuun tapaan mahdollista hyödyntää Kansalliskirjaston ja Kirjavälityksen sopimusta. Myös LIDO-formaatilla kuvailluille kirjoille lisättiin mahdollisuus hakea Kirjavälitykseltä saadut kansikuvat ja esittelytekstit.

Parannuksia kuvailutietojen esittämiseen

Kehittyvään kuvailuun ja metadataformaatteihin liittyvä työ ja jatkuvat parannukset Finna-organisaatioiden kuvailemien tietojen löydettävyyteen ja esittämiseen ovat merkittävä osa ydinpalvelua. Eniten parannuksia tehtiin 2023 museoiden LIDO- ja kirjastojen MARC 21-formaatteihin liittyen.

LIDossa parannuksien kohteena olivat erityisesti aika-, sijainti- ja kielitiedot. Aikatietojen näkymistä korjattiin tai paranneltiin myös EAD- ja QDC-formaateista.

15.2.2024

MARC 21-formaatista lisättiin näkyviin mm. lukuisia uusia huomautustyyppisiä kuvailutietoja, kuten huomautus saavutettavuudesta.

Jatkokäytön palvelut: rajapintakäyttö

Finnassa toteutettiin 2022–2023 AOE-hankkeen erillisrahoituksella uusi rajapinta aineistojen poimintaa varten. Poimintarajapinnan toteutus tehtiin EduCloud Alliancen määrittelemän Bazaar-rajapinnan mukaisesti. Rajapinta mahdollistaa Finnan aineistokokonaisuuksien poimimisen aloittamisen kolmansien osapuolien verkkopalveluista, kuten oppimisympäristöistä, käsin. Poimintarajapinnan käytön pilotoimiseksi tehtiin yhteistyötä, joka ei kuitenkaan johtanut aiottuihin esimerkkitoteutuksiin, kun pilottikumppani päätyi kokeilemaan erityyppistä käyttöä Finnassa pidempään käytössä ollutta REST-rajapintaa hyödyntäen.

Muuten rajapintapalveluiden kehittämisessä panostettiin hankehakemukseen FIN-CLARIAH-tutkimusinfrastruktuurin kanssa. Saatu rahoitus takaa rajapintojen aktiivisen kehittämisen ja asiakasymmärryksen lisäämisen vuosina 2024–2025.

Jatkokäytön palvelut: Europeana-aggregointi

Kansalliskirjasto toimii Europeanan kansallisena aggregoijana ja ylläpitää osana Finna-kokonaisuutta Formula-palvelua aineistojen välittämiseksi Europeanaan. Vuonna 2023 toteutettiin suomalaisille aineistontarjoajille useampi taustajärjestelmään tai aineistoihin liittyvä päivitys Europeanaan ja saatiin yksi uusi aineistontarjoaja. Yhteistyössä Europeanan ja Museoviraston kanssa testattiin uutta Europeanan käyttötilastojen seuraamiseen tarkoitettua työkalua, jonka kehittämisen tärkeyttä oli pitkään nostettu esiin suomalaisten organisaatioiden puolesta. Loppuvuodesta Europeanaan liittyvässä työssä painottuivat 3D-aineistot, joita kukin EU-jäsenmaa tarjoaa Europeanaan kansallisen aggregoijan välittämänä osana Euroopan komission Twin It -kampanjaa 2023–2024. LIDO-EDM ja EAD3-EDM mappauksia kehitettiin suunnitelmien mukaan ja työ jatkuu 2024.

2. Paras käyttökokemus

Aineistojen esittäminen ja saumaton käyttökokemus

Aineistojen esittäminen ja hyödyntäminen

Finnaan tulee enemmän ja paremmin kuvailtua hierarkkista aineistoa arkistojen järjestelmistä. Jatkossa myös museoilta tulee hierarkkista aineistoa. Vuonna 2023 erityisfokuksessa oli hierarkkisten aineiston käytettävyyttä. Museoiden LIDO-formaatilla kuvailulle hierarkkiselle aineistolle luotiin perustuki Finnaan samaan tapaan kuin tuki on aiemmin luotu arkistojen aineistoille. Vuodenvaihteessa 2022–2023 hierarkkiselle aineistolle oli tehty käytettävyydestä, ja 2023 tehtiin parannuksia pohjautuen testin tuloksiin. Mm. hierarkkisen kokoelman sisällä liikkumista parannettiin. Hierarkkisten aineistojen kokoelmatason tietuesivulle

15.2.2024

lisätään myös karttavälilehti silloin, kun koordinaattitieto on saatavilla, samalla tavalla kuin tavallisella tietuesivulla.

Parannuksia tehtiin digitaalisten aineistojen käyttöoikeuksien esittämiseen tietuesivulla, jotta käyttäjälle olisi mahdollisimman helppoa ymmärtää aineistojen jatkokäyttöoikeudet. Käyttöoikeustiedon näyttämistä yhtenäistettiin ja parannettiin ladattavien tiedostojen vieressä. Paransimme myös sellaisten tilanteiden hallintaa, jossa resursseille ei ollut lainkaan määritelty käyttöoikeustietoa. Museoaineistoille parannettiin ladattavien tekstitiedostojen käyttöoikeusmerkintöjen esittämistä. Kirjasto- ja julkaisuarkistoaineistojen kohdalla monipuolistimme sitä, mistä kentistä käyttöoikeustietoa poimitaan näytettäväksi.

Vuoden 2023 aikana kehitettiin tilaustoimintoja sellaisiin digitoimattomiin aineistoihin, joita saa tarkastella vain kirjaston tai arkiston lukusalissa. Mikäli aineiston mukana tulee tieto mahdollisuudesta tilata se organisaation lukusaliin tarkasteltavaksi, tilauksen voi nyt aloittaa suoraan tietuesivulta.

Vuonna 2022 aloitettua tietuesivun uudistamista jatkettiin 2023 keskittyen digitaalisten objektien esittämisen uudistamiseen. Työtä jäi vielä 2024 puolelle jatkettavaksi.

Aineistojen löytämiseen liittyvän käyttökokemuksen parantaminen

Metatietojen rikastusten hyödyntäminen

Kuvailussa käyttöön otettujen erilaisten ontologioiden ja tunnisteiden hyödyntämistä jatketaan koko ajan Finnassa. Tämä tuo mukanaan niin hakutulosten osuvuuden parantamista kuin ominaisuuskehitystä. Käytettyjen ontologiasanastojen (esim. YSO ja KOKO) kautta edelleen on voitu jatkaa aineistojen asiansanojen kieliversioiden rikastamista. Tämä mahdollistaa sen, että esim. ruotsin kielellä tehdyllä haulla voi löytää vaikkapa suomen kielellä kuvaillun kuvan.

Paikkatietojen indeksoinnissa ja rikastuksissa tehtiin yhteistyötä Finton kanssa ja mahdollistettiin Finnassa suurien alueiden (esim. paikkana Suomi) suodatus, jolla saadaan parannettua maantieteellisten hakujen osuvuutta. Toimijatunnisteiden käyttö laajeni ja sitä kehitettiin 2023. Nyt myös arkistoaineistoihin rikastetaan toimijoiden varianttinitimet Kanto-palvelusta, mikäli toimija kuvailtu ao. tunnisteella, ja saman toimijan tietoihin pystytään nyt myös yhdistämään erilaisilla tunnisteilla (esim. URN tai ISNI) tulevia aineistoja. Finnan toimijasivua kehitettiin siten että sivulla voidaan näyttää toimijan julkaisut ja tutkimukset.

Toimijatieto-sivusta toteutettiin ja otettiin käyttöön myös Finna.fihin sopiva variaatio. Sivulla voidaan nyt näyttää, mikä organisaatio vastaa sivun tiedoista. Tämä on tärkeää etenkin Finna.fissä johon aineistoja ja tietoja tulee sadoilta organisaatioilta.

15.2.2024

Aineistojen suosittelu

Tietuesivulla näytettävästä Katso myös -suositelukomponentista tehtiin 2023 visuaalisempi versio, jossa voidaan esittää suositeltavat aineistot esikatselukuvineen kuvakarusellissa tietuesivun alaosassa. Uusi versio mahdollistaa verkkokauppojen ja suoratoistopalveluiden kaltaisen suosittelukokemuksen. Uusi komponentti otettiin melko laajasti käyttöön organisaatioiden Finna-näkymissä vuoden 2023 loppua kohti, jolloin tunnistautui hakuindeksiin kohdistuva suorituskykyriski ja komponentin uusi versio poistettiin tilapäisesti käytöstä. Suorituskykyyn liittyvää haastetta ratkotaan 2024.

Vuonna 2022 parannettiin kirjastoaineistoille hyödynnettäviä suositteluparametrejä. Parametrien kehitystyötä jatkettiin 2023 arkistoaineistolle, mutta uusia parametrejä ei päästy vielä testaamaan pilottiorganisaation kanssa.

Aineistojen mediatyyppiin pohjautuva löydettävyys

Erityisesti 3D-aineistoihin liittyen on ollut tarpeita mahdollistaa tiettyyn mediatyyppiin pohjautuvien aineistojen löytäminen. Vuoden 2023 aikana mediatyypit indeksoitiin ja luotiin niihin pohjautuva rajain tarkennettuun hakuun.

Sähköiset aineistot

Vuonna 2023 jatkettiin edellisvuonna aloitettua mittavaa parannusta tarjota tieteellisille kirjastoille hakutoiminto, joka yhdistää hakutuloksia useasta hakuindeksistä. Kyseessä on Finnan omasta indeksistä saatujen tulosten yhdistäminen keskitetystä artikkeli-indeksistä (CDI tai EDS) haettavaan lisensoituihin aineistoihin. Yhdistetyn hakutuloslistan eli blenderin käyttöönottoa edistettiin ja mahdollistettiin tarkennetun hakulomakkeen käyttäminen myös blender-hauissa. Finna-organisaatioille luotiin käyttöohjeita pohjaten vuodenvaihteen 2022–2023 hyödyntämiskokeiluihin.

Aiempien selvitysten mukaan Ex Libriksen uudemman rajapinnan kautta on mahdollista saada artikkeliin viitatut ja viittaavat lähteet. Vuoden 2023 aikana näiden sitaattitietojen käyttöönottoa pohjustettiin siirtymällä uudemman rajapinnan käyttöön. ja konseptuomalla sitaattitietojen käyttöä.

Julkaisuarkistojen kokotekstihaun kehittäminen jäi 2022 odottamaan palvelinkapasiteetin skaalaamista. Vuoden 2023 aikana tämä huomioitiin, kun palvelinkapasiteettia lisättiin Helmet-käyttöönoton mukanaan tuomien käyttömäärien lisäysten takia. Kokotekstihaun kehittämistä päästiin jatkamaan loppuvuodesta 2023. Suorituskykyyn liittyviä riskejä on edelleen ratkaistavana ja työ jatkuu 2024.

Vuoden 2023 aikana parannettiin myös organisaatioiden mahdollisuuksia selkeyttää artikkeleihin liittyviä linkkiloistoja ja piilottaa linkkejä, jotka tyypillisesti sekoittavat käyttäjää. Vuoden aikana toteutettiin myös tuki kertakirjautumiselle Open ID Connectia käyttäville palveluille ja sitä pilotoitiin Piki-kirjastojen kanssa.

15.2.2024

3. Edistämme tiedonsaantia ja elinikäistä oppimista

Finna.fi

Finna.fi on entistä useammalle käyttäjälle polku tutkitun tiedon ja oppimisen äärelle. Finnan kautta löytyvien avoimien oppimateriaalien ja Finna Luokkahuoneen valmiiden aineistopakettien käyttö nousivat vuonna 2023 n. 40 % vuoteen 2022 verrattuna. Oppimisen tärkeää kohderyhmää eli opettajia tavoitettiin sosiaalisessa mediassa sekä Educa-messuilla Kirjastot.fi:n kanssa toteutetulla messuosastolla. Vuoden aikana tehtiin myös viestintäyhteistyötä Helsingin yliopiston tiedekasvatusverkoston kanssa.

Finna.fi on myös merkittävä kirjastojen yhteiskäyttöliittymä. Yleisten kirjastojen asiakkaiden tiedonsaantia parantamaan Aineiston tarjoajat -sivulle lisättiin hakurajaus kaukopalvelua yleisille kirjastoille tarjoavien kirjastojen aineistoihin ja laajasti ruotsinkielisiä aineistoja tarjoavien kirjastojen aineistoihin.

Finna Luokkahuone, Oikopolku tutkittuun tietoon ja avoimet tieteelliset julkaisut

Vuonna 2023 valmisteltiin mittavaa oppimisen sisältöalueen uudistusta, joka julkaistaan 2024. Uudessa Finna Luokkahuoneessa navigoidaan kategorioiden mukaan ja sinne mahdollista nostaa entistä enemmän kiinnostavaa aineistoa. Luokkahuoneessa on tarjolla uudistuksen jälkeenkin aineistopaketteja ja oppimateriaaleja, mutta sinne on myös mahdollista tehdä nostoja muihinkin opettajille hyödyllisiin sisältöihin. Finna Luokkahuoneeseen vaikutti myös aineistopakettityökalun kehitystyö, jonka aikana uusien aineistopakettien julkaisu oli tauolla.

Finna.fin kotimaisen avoimen tutkimustiedon ääreen johdattelevalle Oikopolku tutkittuun tietoon -sisältöalueelle tehtiin 2023 ensimmäinen käytettävyytestaus, jonka tuloksia voidaan hyödyntää jatkokehityksessä. Vuoden aikana avoimia julkaisuja tarjoavien tietolähteiden määrä kasvoi kolmella Finnaan liittyneellä julkaisuarkistolla.

Aineistopakettityökalu

Aineistojen ammattimaista kuratointia parantamaan tarkoitettun aineistopakettityökalun kehittäminen pääsi täyteen vauhtiin 2023. Työkalun ensimmäinen versio on tarkoitettu oppimisen aineistopakettien koostamiseen, mutta tulevaisuudessa sitä voidaan kehittää soveltumaan muihinkin aineistojen kuratoimisen ja kehystämisen tarpeisiin.

Finna Luokkahuoneen aineistopaketteja toteutettiin aiemmin suosikkilistoin ja ne ovat olleet erillisiä sisältösivuja Finnassa. Pakettien määrän kasvaessa kaivattiin paremmin ylläpidettävää ja Finna-organisaatioiden työtä sujuvoittavaa ratkaisua. Jatkossa aineistopaketit ovat Finnassa tietueina, niistä tulee oma aineistotyyppinsä ja ne on mahdollista löytää Finnan haulla. Lomakemainen, Drupaliin perustuva työkalutoteutus tulee helpottamaan pakettien kokoamista. Opetuksen aineistopaketit sidotaan opetussuunnitelmaan ja työkalu hyödyntää Opetushallituksen rajapinnoista saatavia

15.2.2024

koulutustietoja. Opetuksen aineistopaketeissa käytetään LRM_FI-formaattia, joka on käytössä myös Avointen oppimateriaalien kirjastossa.

Vuoden 2023 loppuun mennessä nykyisen Finna Luokkahuoneen aineistopaketit oli muunnettu uudella työkalulla uusiksi, tietuemuotoisiksi aineistopaketeiksi. Finna-organisaatioiden laajempaan käyttöön uusi työkalu julkaistaan yhdessä uudistuneen Finna Luokkahuoneen kanssa 2024.

Finna Tutkijasali

Rahoitushaasteiden vuoksi jäädytettiin näyttö- ja käyttörajoitettujen metatietojen ja aineistojen NKR-projekti, joka oli pilotoinut Finna Tutkijasali -palvelua. CSC Tieteen tietotekniikan keskuksen saama rahoitus ei olisi mahdollistanut tuotantoon siirtymistä tai jatkokehitystä. Vuonna 2023 keskitettiin dokumentoimaan pilottiprojektia ja sen ratkaisuja.

4. Yhdessä saavutamme enemmän

Finna-palveluiden kehittämiseen kuuluu jatkuva yhteistyö digitaalisten kirjasto-, kulttuuri- ja tiedepalveluiden sekä tutkimuksen ja oppimisen toimijoiden kanssa kotimaassa ja kansainvälisesti. Finnan asiakasorganisaatioiden lisäksi CSC ja avoimen lähdekoodin VuFind-ohjelmiston kehittäjäyhteisö ovat ydinpalvelun kannalta merkittäviä kumppaneita. Vuonna 2023 tehtiin tiivistä yhteistyötä Helmet-kirjastojen Finna-käyttöönoton projektiryhmän kanssa.

Kehittäminen ja yhteistyöhankkeet

Saamelaiskielten tuki digitaalisissa palveluissa -hanke koskee kolme Kansalliskirjaston palvelua: Finnaa, Fintoa ja Kotoistusta. Osa hanketta on yhteistyö saamelaisen kulttuurin ja kielten asiantuntijaorganisaatioiden kanssa. Finnan osalta hankkeessa tuotettiin 2023 pohjoissaamen käännöksiä haku- ja käyttöliittymätoiminnoille, pysyville sivuille ja ohjeille. Käyttöliittymän pohjoissaamenkieliseen lokalisaatioon liittyi myös teknistä kehitystä. Pohjoissaamenkieliselle Finna.fi-hakupalvelulle tehtiin käytettävyysestaus, ja Saamelaismuseo Siidan ja Lapin kirjaston kanssa tehtiin valmistelua mahdollista organisaatioiden pohjoissaamenkielistä Finna-käyttöönottoa ajatellen. Finna.fi julkaistaan pohjoissaameksi 2024.

FIN-CLARIAH-tutkimusinfrastruktuurin kanssa tehtiin yhteistyötä hakemusvalmistelussa, joka johti laajaan 2024–2025 toteuttavaan hankkeeseen, jonka yksi osa on Finnan rajapintojen kehittäminen. Varastokirjaston luotsaama kirjastojen kaukopalvelun kehittämishanke Airut, jonka suunnitteluun Finnasta osallistuttiin, ei saanut jatkamiseen mahdollistavaa resurssointia. Kuntien yhteisen E-kirjaston siirtymää hankkeesta yhdeksi Kansalliskirjaston tarjoamista palveluista tuettiin Finnasta erityisesti 2023 loppupuolella. Finnan kertakirjautumispilotissa yhteistyökumppaneina olivat Ellibs ja Piki-kirjastot.

15.2.2024

Yhteistyö

Finnan yhteistyö Avointen oppimateriaalien kirjaston ja sen 2024 alusta aloittavan uuden omistajan Opetushallituksen kanssa jatkui. Ahvenanmaan maakuntahallitus oli uusi yhteistyökumppani, jonka kanssa valmisteltiin Ahvenanmaan organisaatioiden mukaantulohanketta, joka alkaa 2024. Europeana-yhteistyötä tehtiin erityisesti Museoviraston kanssa. Tähän vaikutti ajankohtainen Twin It -kampanja, johon Museovirasto tarjoaa Suomen 3D-aineiston.

Edellisvuosien tapaan Finnasta osallistuttiin VuFind-ohjelmiston Project Management Committeeen työskentelyyn, Europeanan aggregoijien foorumiin ja Euroopan komission kulttuuriperinnön data-avaruuden asiantuntijaryhmään. Uutena avauksena solmittiin suhteita Research Data Allianceen mahdollista Collections as Data -intressiryhmän perustamista varten. Kansallisella tasolla tärkeitä yhteistyöverkostoja Finnan kannalta olivat mm. Digime-Tietoarkkitehtuuriryhmä, kirjastojen Kuvailevan metatiedon asiantuntijaryhmä, Digitaalisen kulttuuriperinnön pyöreä pöytä ja Kirjastoalan verkkostandardityöryhmä (KATVE).

5. Julkisuuskuva ja markkinointi

Viestinnän ja markkinoinnin työn keskeinen painopiste oli Finnan kymmenvuotisjuhlan merkeissä vietetty teemavuosi. Tasalukua haluttiin hyödyntää niin palvelun tunnettuuden parantamisessa, sen käyttöön innostamisessa kuin asiakasorganisaatioiden sitouttamisessa. Nämä ja muu viestinnän ja markkinoinnin työ perustuivat Finnan visioon sekä strategiseen viestintäsuunnitelmaan.

Teimme valmista visuaalista materiaalia Finna-organisaatioiden käyttöön, ja viestimme vuoden mittaan julkaistavat somehaasteet asiakasorganisaatioille etukäteen. Seitsemän somehaastetta otettiin hyvin vastaan, ja ne toivat Finnalle näkyvyyttä koko maassa. Asiakasorganisaatiot osallistuivat somehaasteisiin yhteensä yli 100 kertaa. Somehaasteet valjastivat Finnan näkyvyyden kasvuun kymmenillä KAM-organisaatioiden sometileillä ja toimivat myös yhteishenkeä rakentavana siltana Finnan ja asiakasorganisaatioiden välillä.

Juhlavuoden mainoskampanjoiden tavoitteena oli kasvattaa tunnettuutta ja löytää Finnalle uutta yleisöä. Mainontaa tehtiin mm. Sanoman digikanaviin eli esim. Helsingin Sanomiin ja Ilta-Sanomiin. Vuonna 2023 panostettiin myös ulkomainontaan bussipysäkkien sekä bussien diginäytöillä suurimmissa kaupungeissa kuten Tampereella, Turussa ja Kuopiossa. Yhteensä kaikki juhlavuoden kampanjointi tavoitti liki 3,5 miljoonaa silmäparia, josta suuri osa oli Finnalle uutta yleisöä.

Juhlavuosi huipentui yhdessä sidosryhmien kanssa vietettyyn juhlaseminaariin Musiikkitalossa 14.12.2023. Paikalla ja striimin kautta juhlaa osallistui lähes 400 henkeä.

15.2.2024

Finnan näkyvyyttä ja tunnettuutta kasvatettiin vuoden aikana niin sosiaalisessa kuin muissakin mediakanavissa. Sosiaalisen median kanaviin tehtiin lähes 900 postausta, ja ne keräsivät yli 5,3 miljoonaa näyttökertaa. Nämä sekä muut sosiaalisen median kanavien tulokset nousivat edellisvuodesta. Esimerkiksi näyttökertojen määrä kasvoi 30 %. Somekanavista erityisesti Facebookissa ja Instagramissa pyrittiin ohjaamaan käyttäjiä Finnan sisältöjen pariin ja tarjoamaan inspiraatiota hakupalvelun käyttöön. Enemmän KAM-sektorin ammattilaisille suunnatuissa LinkedInissä ja X:ssä viestittiin Finnaan liittyvien asioiden lisäksi myös muista alan uutisista sekä opastettiin Finnan ammattilaiskäytössä. LinkedInin seuraajamäärä kasvoi vuoden aikana 74 %.

Uutena aluevaltauksena sosiaalisessa mediassa tehtiin vaikuttajayhteistyötä Meeri Koutaniemen ja Tiina Arposen kanssa. Nämä tavoittivat vaikuttajien omissa sekä Finnan kanavissa lähes 62 000 henkilöä. Vaikuttajayhteistyöt myös lisäsivät Finnan seuraajien lukumäärää, ja toivat Finnaa tutuksi uusille yleisöille.

Finna mainittiin vuoden 2023 aikana yhteensä 188 verkkouutisessa. Medialle lähetettiin viisi mediatiedotetta, jonka lisäksi teimme viestintäyhteistyötä asiakasorganisaatioiden kanssa esimerkiksi uusien aineistoavausten tai näkymien julkaisun yhteydessä. Tiivistä viestintäyhteistyötä tehtiin myös pääkaupunkiseudun Helmet-kirjastojen kanssa, jotka siirtyvät käyttämään Finnan verkkokirjastoalustaa. Yhteistyöllä pyritään edistämään paitsi verkkokirjaston sujuva käyttöä, myös mediaviestinnän mahdollisuuksia.

15.2.2024

Finnan tunnusluvut

Finna-palvelun tunnusluvut	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Indeksin viitteiden määrä	16,7 milj.	25,3 milj.	43,2 milj.	47,7 milj.	64,9 milj.	73 milj.	81,5 milj.	77,4 milj.	79,1 milj.	71,7 milj. ¹
Aineistojen määrä finna.fi:ssä	9 milj.	10,2 milj.	12,2 milj.	13,6 milj.	15,3 milj.	16,5 milj.	15,9 milj.	17,5 milj.	17,4 milj.	17,8 milj.
Verkossa saatavilla olevia aineistoja finna.fi:ssä	1 milj.	1,2 milj.	1,6 milj.	1,9 milj.	1,9 milj. ²	2,1 milj.	2,1 milj.	2,5 milj.	2,9 milj.	3,2 milj.
Avoimen kulttuurin lisensein merkityt aineistot finna.fi:ssä			≈220 000	≈398 000	≈471 000	≈497 000	≈591 000	≈908 000	≈1,06 milj.	≈ 1,19 milj.
Mukana olevat organisaatiot	85	253	278	332	385	398	438	462	479	484
Aineistoja tarjoavat organisaatiot finna.fi:ssä	53	106	207	230	344	369	384	421	445	453
Tuotannossa olevien näkymien määrä	14	32	58	69	80	82	91	110	124	123 ³
Käynnit finna.fi:ssä	756 331	812 341	1 145 686	1 901 846	2 269 768	2 474 359	2 903 321	3 842 074	4 263 366	4 864 958
Käynnit kaikissa Finna-näkymissä	1,2 milj.	2,7 milj.	7,4 milj.	23,6 milj.	31,3 milj.	42,8 milj. ⁴	44,2 milj.	44,8 milj.	51,6 milj. ⁵	59,3 milj.

- *Indeksin viitteiden määrä* kertoo kaikkien Finnaan eri tietolähteistä haravoitujen aineistokuvailutietojen määrään ilman, että ne yhdistyvät muiden tietolähteiden tietoihin ”deduplikoinnin” vuoksi. Määrä sisältää kaikissa Finna-näkymissä näytettäviä kuvailutietoja, myös mm. organisaatioiden omaan käyttöön lisensoitujen aineistojen kuvailut, joita ei näytetä finna.fi:ssä.
- *Aineistojen määrä finna.fi:ssä* kertoo finna.fi:ssä näytettävien kuvailutietojen määrän, niin että eri tietolähteistä tulevat identtiset kuvailutiedot lasketaan yhdeksi aineistoksi.

¹ *Indeksin viitteiden määrä pienentyi merkittävästi, kun 2023 maaliskuussa tehtiin laaja korjaus, jossa poistui indeksiin jääneitä tuplatietueita.*

² *Verkossa saatavilla olevan aineiston tunnusluvun keräys muuttui vuonna 2018. Uudessa tavassa on pyritty poistamaan ne verkkoaineistot, jotka eivät ole vapaasti saatavilla.*

³ *Näkymien määrään vaikutti korkeakoulujen yhteiskirjastojen luopuminen erillisistä yhteiskirjastotasoisista näkymistään (yhteiskirjastojen amk- ja yliopistotasoiset näkymät säilyivät) ja yhden yleisen kirjaston näkymän tilapäiseksi suunniteltu käytöstä poistuminen. Tunnusluku ei siten kasvanut, vaikka kolme uutta näkymää julkaistiin 2023.*

⁴ *2020 Tilastoinnissa oli katkoja elo-syyskuussa ja joulukuussa. Niitä on kompensoitu tavalla, joka on selvitetty 2020 vuosiraportissa*

⁵ *2022 Tilastoinnissa oli katko helmikuussa. Sitä on kompensoitu ottamalla katkoja edeltäviltä ja seuraavilta viikoilta käyntimäärät ja muodostamalle ajanjaksolle sopiva keskiarvo yhdelle päivälle. Tilastoimattomat päivät on täytetty tällä luvulla.*

15.2.2024

- *Verkossa saatavilla olevia aineistoja finna.fi:ssä* kertoo edellä mainitun tunnusluvun mukaisesti ne finna.fi:n aineistot, joihin liittyy joku linkitetty digitaalinen kuvailunkohde. Tällaisia ovat mm. linkitetyt kokoteksti-tietueet, tai kuvat. Osa näistä aineistoista eivät ole avoimesti verkossa saatavilla.
- *Avoimen kulttuurin lisenssein merkityt aineistot finna.fi:ssä* kertoo sovitulla tavalla EAD-, MARC21- ja Lido-formaateihin merkityistä avoimen kulttuurin lisenssejä sisältävistä aineistotiedoista.
- *Mukana olevat organisaatiot* sisältävät kaikki organisaatiot, jotka ovat solmineet, tai valtuuttaneet solmimaan Finnan palvelusopimuksen. Kimppana mukaan tulleet organisaatiot ovat siis tässä luvussa laskettu auki niin, että kaikki kimpan organisaatiot on otettu huomioon.
- *Aineistoja tarjoavat organisaatiot finna.fi:ssä* tarkoittaa kaikkia niitä organisaatioita (kimpat auki laskettuina), joiden aineistoja on finna.fi:ssä, tai sellaisissa omissa näkymissä, jotka on julkaistu.
- *Tuotannossa olevien näkymien määrä* tarkoittaa niitä näkymiä, jotka on julkaistu Finnan Hallintaliittymässä.
- *Käynnit finna.fi:ssä* tarkoittaa onnistunutta käyntiä (SFS-ISO2789 2.2.1)
- *Käynnit kaikissa Finna-näkymissä* tarkoittaa onnistunutta käyntiä missä tahansa julkaistussa Finna-näkymässä (SFS-ISO2789 2.2.1)